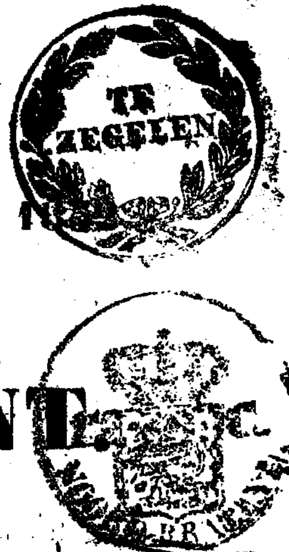
N°. 85

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 21 OCTOBER.

BEKENDMAKING

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE *BREDA*, gelet op art. 11 van het Reglement, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van den 9 November 1851 (*Staatsblad* N°. 142), bevattende algemeene bepalingen betreffende de Kamers van Koophandel en Fabrijken.

Brengen bij dezen ter kennisse der belanghebbende, dat de vergadering van kiesgeregtigden, ter verkiezing van *drie Leden* voor de alhier gevestigde Kamer van Koophandel en Fabrijken, in plaats van de heeren: *F. A. P. van Reuth*, *G. Moolenberg* en *A. J. Bouwens*, die met het einde dezes jaars aan de beurt van aftreding zijn, zal worden gehouden op *Maandag den 22 November* aanstaande, op het Raadhuis dezer Gemeente, van des voormiddags 9 tot 12 ure. Met informatie dat de door het Gemeentebestuur opgemaakte lijst der kiesgeregtigden, te rekenen van heden, ter Secretarij ter inzage zal voorhanden liggen op de gewone uren. — En dat bezwaren tegen dezelve lijst, hetzij die den klager, hetzij die der andere ingezetenen betreffen, gedurende acht dagen, te rekenen van dagteekening dezer, bij het Gemeentebestuur kunnen worden ingeleverd.

En zal hiervan op de gebruikelijke wijze publiciteit worden gegeven.

Breda den 18 October 1852.

STORM.

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen dat de van den Ontvanger bij den Raad ingekomen Rekening der Ontvangsten en Uitgaven dezer Gemeente, over het dienstjaar 1850, met de tot dezelve behoorende bescheiden, gedurende den tijd van veertien dagen, te rekenen van den [illegible] dezer, op de Secretarij dezer Gemeente, voor een ieder ter lezing is nedergelegd, en hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar is gesteld.

BREDA, den 18. October 1852.

STORM,

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat het voljaars Aanvullings-Kohier voor de Belasting op het Personeel, over het loopende dienstjaar $185^{2}/_{3}$, hetwelk op den 5den dezer door den Heer Staatsraad Commissaris des Konings in deze Provincie is executoir verklaard, op heden is afgekondigd en aan den Heer Ontvanger ter invordering is overgegeven.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 20. October 1852.

STORM,

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den October.

De Prins-President is ll. Zaturdag namiddag, na eene afwezendheid van ruim eene maand, op het bij zijn vertrek bepaalde tijdstip te Parijs teruggekomen, en door de bevolking der hoofdstad met schier algemeene blijken van verknochtheid en geestdrift ontvangen, op eene wijze als of de keizerlijke regeringsvorm reeds ware ingevoerd. Zelfs de leden van het Wetgevend Ligchaam, die ten getale van meer dan honderd, met hunnen voorzitter aan het hoofd, benevens de andere hooge staatsligchamen en collegien (waaronder zelfs eene deputatie van het Fransche Instituut van wetenschappen, hetwelk tot nog toe de nieuwe orde van zaken ongenegen scheen) den President aan het spoorweg-station opwachtten, hebben hem, volgens de *Patrie*, met den eenparigen kreet van *leve de Keizer* begroet. De eerebogen, waardoor de President vervolgens met den naar de vooraf gemaakte bepalingen geregelden stoet de stad binnentrok, verkondigden alle het keizerschap; de eerste, dien de stoet ontmoette, was van wege het stedelijk bestuur opgerigt, en had tot opschrift: » De stad Parijs aan Keizer *Lodewijk Napoleon*. 's Volks stem is Gods stem."

Een berigtgever zegt dat van al de overheden en openbare besturen alleen de kamer van koophandel en de regtbank van koophandel de vormen der nog bestaande constitutie en der republiek ontzien hebben: zij hadden eene vlag uitgestoken met het eenvoudig opschrift: *Aan Lodewijk Napoleon*. De wensch naar een *vreedzaam* keizerrijk werd door vele particulieren aan den dag gelegd door het opschrift: *Het keizerrijk beduidt vrede*, een gezegde van den President zelven in zijne laatstelijk te Bordeaux gehouden redevoering.

De President heeft zich de keizerlijke ontvangst laten welgevallen, maar van zijne zijde niets gedaan of gezegd dat als de aanneming van den nieuwen regeringsvorm zoude kunnen worden beschouwd. Integendeel behelst de officiële *Moniteur* van den 16den dezer het volgende artikel: » Ten onregte is door het dagblad *la Patrie* berigt dat de eereboog op het Eendragts-plein door toedoen van het ministerie van staat is opgerigt. Al de aanstalten welke te Parijs voor de ontvangst van het staatshoofd gemaakt worden, zijn het geheel eigenwillige werk der bevolking van Parijs. Het gouvernement heeft niets gedaan om ze uit te lokken."

Van het stationsgebouw tot aan het paleis der Tuileriën stonden de nationale garde en de troepen geschaard, terwijl verschillende deputatien van werklieden, de kinderen van verschillende scholen met driekleurige vaandels en in het wit gekleede meisjes met bloemruikers in de hand den Prins op dien weg hulde bragten. Hoe verder de Prins voortreed, hoe sterker de geestdrift scheen te worden, hetwelk voortduurde tot dat de aanstaande Keizer ten half vier ure het paleis der Tuileriën bereikt had, diep getroffen over het hem te beurt gevallen onthaal. Des avonds werden de openbare en vele particuliere gebouwen geïllumineerd.

Kort nadat *Louis Napoleon* op het paleis was aangekomen, heeft hij eene deputatie der marktvrouwen bij zich ontvangen en werd hem door eene der bevalligste een bloemruiker aangeboden, waarvoer de Prins met eene [illegible] eer genieten, doch de Prins wist zich hiervan vrij te waren en vertrok incognito naar het Elysée.

Men berekent dat Vrijdag en Zaturdag meer dan 350,000 vreemdelingen binnen deze hoofdstad zijn aangekomen.

— Gisteren heeft de Prins-President het Elysée verlaten om zich naar St. Cloud te begeven. Hij is aldaar weder met groote geestdrift ontvangen. Triomfbogen waren opgerigt, alle huizen met vlaggen versierd; des avonds was er algemeene illuminatie.

— Heden is de raad van ministers vereenigd om te beraadslagen over het tijdstip waarop men den senaat wil bijeenroepen. Deze bijeenroeping zal spoedig plaats grijpen, wijl men begrijpt dat het geschikte oogenblik om den overgang tot het keizerrijk te maken thans dáár is. De natie is thans meer dan opgewonden door het verhaal van den zegepralenden togt van den President, door een groot deel van Frankrijk; en men acht het van belang de geestdrift niet te laten bekoelen.

Men zegt dat Oostenrijk een gezant herwaarts zal zenden zoodra het keizerrijk geproclameerd is, daar dit rijk veel gunstiger voor de herstelling van het keizerrijk gestemd is dan Pruissen en Rusland. Ook spreekt men van de daarstelling van een nieuwen adel, tot welke in de eerste plaats zouden verheven worden de heeren *de Morny*, *de Maupas*, *Persigny* en *Baroche*.

— De Prins-President heeft op zijne reis het kasteel van Amboise bezocht en aan *Abd-el-Kader*, die aldaar sedert geruimen tijd gevangen gehouden wordt, de vrijheid verleend. De Arabische Emir zal, zoodra al de daarvoor noodige maatregelen zullen genomen zijn, naar Brussa, in Klein Azie, worden overgebragt; hij heeft op den Koran en met den vinger op het vers hetwelk eedbreuk ook jegens ongeloovigen verbiedt, gezworen zich van daar niet te zullen verwijderen en niets tegen de Fransche heerschappij in Algerie te zullen ondernemen.

— Het geregtelijk onderzoek betrekkelijk den te Marseille ontdekten aanslag op het leven van den President, wordt ijverig voortgezet. Van onderscheiden zijden wordt echter verzekerd dat de hoofddader aan de justitie ontsnapt is en zich thans waarschijnlijk buiten 's lands bevindt. Wel is onlangs, ook door den *Moniteur*, medegedeeld dat deze, een zekere *Gaillard*, gevat was, maar het schijnt nader gebleken te zijn dat de gevatte persoon een andere is en zich, om eene of andere reden, voor den inmiddels ontsnapten schuldige heeft doen doorgaan. Intusschen is door eene proefneming gebleken dat de moordtoestel geschikt was, om een groot aantal menschen te gelijk te dooden.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 81,60; $4^{1}/_{2}$ pCt. 106; Nap. renten 105; Rom. L. 98.

Een telegraphisch berigt uit Parijs van heden morgen (19 October) ten negen ure, behelst het volgende:

« De *Moniteur* behelst een dekreet, houdende dat de volgende formaliteiten voor de proclamatie van het keizerrijk zullen plaats hebben:

« De senaat is tegen den 4den November bijeengeroepen; het wetgevend ligchaam zal vervolgens zijne stem uitbrengen, welke het volk in de verkiezings-districten zal bekrachtigen."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den October.

Het heeft in Pruissen een zeer verblijdenden indruk gemaakt, dat verscheidene der voornaamste en aanzienlijkste fabrikanten uit de Rijnprovinciën bij adres verklaren, zich volkomen te vereenigen met de door Pruissen in de tolkwestie gedane stappen, hoewel zij bij de werkelijke scheiding van Noord- en Zuid-Duitschland groote verliezen zouden lijden. Het adres eindigt met den wensch, dat Pruissen de tot heden gehouden gedragslijn moge blijven volgen.

— Koning *Otto* van Griekenland, die ongesteld is, heeft Munchen den 16den dezer verlaten om naar Athene terug te keeren, en wel op aanraden van zijn geneesheer, daar een langer verblijf in Duitschland zijn toestand kon verergeren.

— De *Frankfurter Post-Zeitung* deelt het volgende schrijven uit Weenen mede:

» Met gespannen verwachting ziet men hier de groote gebeurtenis te gemoet, welke thans in Frankrijk wordt voorbereid, en welke in het oosten van Duitschland, maar vooral in Weenen, de levendigste, dagelijks duidelijker aan den dag gelegde sympathie ontmoet. Men twijfelt geenszins aan de toenemende overeenstemming tusschen de groote mogendheden van Midden-Europa, en wil in den loop van zekere diplomatieke onderhandelingen een voorbode zien van het stelsel, hetwelk de groote minister *Kaunitz* als voor Oostenrijks toekomst volstrekt noodzakelijk heeft aangeduid, alles behoudens de vriendschappelijke betrekking tot andere groote mogendheden."

— Uit Napels wordt van den 9den dezer gemeld, dat den vorigen dag uitspraak gedaan was in het politieke regtsgeding tegen de beschuldigen wegens de volksbeweging van den 15den Mei 1848: zeven van hen zijn ter dood veroordeeld, en vier en twintig tot tuchthuisstraf voor korter of langer tijd.

Het onlangs te Rome gevelde vonnis tegen de leden van het revolutionnair veemgerigt hetwelk in 1848 te Sinigaglia zooveel slagtoffers gemaakt heeft, is ten uitvoer gelegd: de verzoeken om gratie afgewezen zijnde, zijn te Sinigaglia de vier en twintig voorname schuldigen gefusilleerd.

Te Florence wordt het staatsproces tegen *Guerrazzi* steeds voortgezet; hij tracht zijne regters te overtuigen dat hij aan het revolutionnair bewind alleen deelgenomen heeft met het heimelijk doel om allengs de herstelling van het wettig gezag des Groot-hertogs te bewerken.

— Over Weenen is berigt ontvangen dat in Turkije het hooge bewind weder in andere handen gekomen is: *Ali-Pacha*, die onlangs *Reschid-Pacha*, het hoofd der hervormings-gezinden, als groot-vizier vervangen heeft, is van dien post ontzet, en opgevolgd door *Mehemet-Ali-Pacha*, tot nog toe minister van marine. De nieuwe vizier wordt zoowel als de aftredende, gezegd niet aan de oud-Turksche partij toegedaan te zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 16den October.

Na Bangor en eenige andere plaatsen van het prinsdom Wallis bezocht te hebben, is het Hof eergisteren op het kasteel van Windsor teruggekeerd.

— Gisteren werd aan het bureau van buitenlandsche zaken een Kabinetsraad gehouden.

De officiele *London-Gazette* van den 15den dezer behelst eene koninklijke proclamatie waarbij het Parlement weder van den 21sten October tot den 4den November wordt verdaagd en opgeroepen om op laatstgenoemden dag ter behandeling van zaken bijeen te komen.

Bij eene beschouwing der vooruitzigten die de aanstaande parlementszitting oplevert, zegt de *Morning Herald*, het orgaan van het bewind:

» Lord *John Russell*, de heeren *Cobden* en *Bright*, de heer *James Graham*, de heeren *Joseph Hume*, *Keogh* en *Moore* zijn de hoofden van de onderscheiden gedeelten dier verwarde schare aan welke het tegenwoordige bewind meer of min onwelgevallig is; want lord *Palmerston*, hoewel niet tot deszelfs vrienden behoorende, achten wij te hoog, om hem met die hoofden op ééne lijn te stellen. Doch de onderdeelen van het Parlement, die het tegenwoordige ministerie vijandig zijn, zijn even vijandig jegens elkander. Zij stemmen onderling gansch niet overeen omtrent de beginselen waarnaar 's lands zaken moeten bestierd worden, en konden zij zich al voor een oogenblik vereenigen tot omverwerping van een bewind, zij zouden nimmer tot vestiging en instandhouding van een ander bewind vereenigd kunnen blijven. Dit is een algemeen erkend feit; er is thans geene regelmatige, constitutionele oppositie, geene uit redenen van algemeen belang verklaarbare tegenkanting tegen het ministerie. Het bewind heeft slechts partijen tegenover zich, die elk voor zich naar het hoog gezag alleen haken, en waarvan geene, dat gezag vermeesterd hebbende, op eene der andere zoude kunnen rekenen."

— Aan de Londensche beurs wordt thans, bij de groote ruimte van kapitaal en den lagen stand der rente in Engeland, geld gevraagd voor velerlei ondernemingen op het Europesche vasteland. Volgens het beursberigt van den 14den worden er thans aandeelen aangeboden in eene Zweedsche spoorwegonderneming en in eene Napelsche droogmakerij. De eerste heeft ten doel eenen ijzeren spoorweg van Koping tot Hult aan te leggen, waardoor de beide groote Zweedsche meiren Mälarn en Wenern verbonden zullen worden en verder eene gelegenheid zal ontstaan voor regtstreeksch verkeer tusschen de Noordzee en de Baltische zee met vermijding van den Sond; het voor deze onderneming vereischte kapitaal bedraagt 416,670 L. st., waarvoor de Zweedsche regering minstens vier per cent voor jaarlijkschen interest en een per cent voor jaarlijksche aflossing waarborgt. De andere onderneming heeft ten doel het meer Fucino weder droog te maken en daardoor 35,000 bunders goeden teelgrond te winnen; zekere heer *Agiout* te Napels heeft van de Napelsche regering concessie tot deze onderneming bekomen; het daarvoor benoodigde kapitaal is 240,000 L. st.

— Het Portugesche regeringsblad van den 4den dezer behelst een Koninklijk besluit, waarbij bepaald wordt dat de algemeene verkiezingen den 12den December aanstaande zullen plaats hebben en dat de nieuwe Cortes-vergadering den 2den Januarij aanstaande zal bijeenkomen.

— Volgens de berigten van de Kaap van den 6den September, was de gouverneur der kolonie, de generaal *Cathcart*, met zijne troepen van den aan gene zijde der Keirivier tegen het magtige Kafferhoofd *Kreili* ondernomen togt teruggekomen. Hij had diens legerplaats of kraal in brand gestoken en 10.000 stuks rundvee, paarden enz. buit gemaakt. Na zijne terugkomst had de gouverneur eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij zeide het doel der expeditie bereikt te hebben, en met het gedrag der troepen en ook der burgers, die zich op zijne oproeping vrijwillig bij hem gevoegd hebben, zeer te vreden te zijn. Twee hoofden van vijandige stammen hadden, naar verzekerd werd, aan den opperbevelhebber der Britsche troepen doen betuigen dat zij vrede wenschten te sluiten. Intusschen was het grensland nog, als vroeger, onveilig door strooperijen der Kaffers, en het ontbrak in de kolonie niet aan lieden die het einde des oorlogs even ver als ooit verwijderd achtten.

— De Overlandmail brengt berigten uit Bombay tot 15 September over. De toebereidselen tot voortzetting van den oorlog in Burmah werden op groote schaal voortgezet, zoodat sommigen niet twijfelden of het plan bestaat tot aanhechting van dat Rijk aan de bezittingen der Engelschen in Oost-Indie. Vóór den aanvang des volgenden jaars zal echter de togt der landtroepen naar Prome niet ondernomen kunnen worden. Op de noordwestelijke grenzen bleven de zaken nog in verwarden toestand en de troepen die den 18 Augustus van Peshawur uitgetrokken waren om de plunderende bergstammen te tuchtigen waren naar het kamp teruggekeerd, zonder den vijand te hebben kunnen ontmoeten. Het gerucht liep ook, maar schijnt minstens overdreven te zijn, dat eene uitgestrekte Muzelmansche zamenzwering, die zich tot Hindostan en Punjaub uitstrekt, tegen het Engelsch bewind in Indië gesmeed zou zijn. — Omtrent den opstand in China weet men alleen dat de weg tusschen Canton en Kwei-lin-foo door de Keizerlijke troepen van roovers gezuiverd en de handel daardoor weder veiliger en levendiger geworden was, maar omtrent den staat der meer verwijderde provincien, waar *Tien-teh* met zijne hoofdmagt stond, verkeerde men in het onzekere.

— De spoorweg over de land-engte van Panama zal, volgens berigt uit Nieuw-Orleans van 30 September, waarschijnlijk in April aanst. gereed zijn. In datzelfde berigt wordt gemeld, dat ook op de genoemde land-engte goud gevonden was, en dat uit de stad Panama een aantal inwoners vertrokken waren om aan het delven deel te nemen.

— Bij afrekening tusschen den Noord-Amerikaanschen ondernemer *Barnum* en mevrouw *Jenny Lind*, *Goldsmid*, is gebleken dat de gezamentlijke winst, door de concerten en soirées der laatste opgebragt, minstens 610,000 dollars bedragen heeft, van welke 302,000 ten voordeele der Zweedsche nachtegaal gekomen zijn, terwijl de heer *Barnum* het overige voor zijne moeite behouden heeft. De insgelijks wereldberoemde zangeres mevrouw *Sonntag* werd eenige dagen na hare aankomst te New York, door niet minder dan vijftien honderd muzijkanten, met eene serenade verwelkomd, waarbij het stedelijk bestuur duizend fakkeldragers bekostigde.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn ingekomen:

Een gewijzigd wets-ontwerp, ter vervanging van het in het vorig zittingjaar onafgedaan geblevene, strekkende tot uitvoering van art. 187 der Grondwet (inkwartiering);

Eene missive van den heer Minister van Koloniën ten geleide van het antwoord der Regering op het rapport der betrokken Commissie voor het van Regeringswege ingediend verslag van den staat en het beheer der West-Indische kolonien over 1849.

De Vergadering heeft daarna het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1853 zonder beraadslaging aangenomen.

Alvorens over te gaan tot de behandeling van het aan de orde gestelde wets-ontwerp, houdende regeling van de verdeeling der provincien in kiesdistricten ter benoeming der leden van Provinciale Staten, enz., heeft de Commissie voor de Verzoekschriften verslag uitgebragt op een door de Gedeputeerde Staten van Gelderland tegen dat ontwerp ingediend adres. Naar aanleiding van den inhoud van dat adres heeft de heer *van Lynden* het voorstel gedaan om de beraadslaging over dit wets-ontwerp uit te stellen tot op het oogenblik dat de leden kennis hadden genomen van de door de adressanten medegedeelde bedenkingen. De Vergadering heeft die motie echter met 32 tegen 16 stemmen afgewezen, zoodat de beraadslagingen onmiddellijk zijn voortgezet.

Na den afloop der algemeene beraadslagingen heeft de heer *Mackay* op art. 1 een amendement voorgedragen strekkende om op de, bij dat artikel

behoorende tabel A, de gemeente Heerewaarden over te brengen van het hoofdkiesdistrict Wychen naar dat van Zalt-Bommel, welke wijziging door de vergadering echter niet is goedgekeurd. Het wets-ontwerp zelf is met 45 tegen 5 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Lynden*, *van Goltstein*, *Groen van Prinsterer*, *Baud* en *Mackay*.

In dezelfde vergadering heeft de heer *Metman*, na daartoe van wege de Kamer verlof te hebben bekomen, omtrent de onlangs op den Hollandschen ijzeren spoorweg voorgevallen ongelukken, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken eenige opheldering verzocht, en gevraagd of er van de zijde der Regering een onderzoek naar de oorzaken dier ongelukken is ingesteld, of het resultaat van dat onderzoek bekend is, en of de Regering het voornemen heeft dat, ter geruststelling van het publiek, openbaar maken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarop te kennen gegeven, dat door hem eene commissie is benoemd, belast met de taak om de gesteldheid van de baan en den staat der vervoermiddelen van den Hollandschen ijzeren spoorweg te onderzoeken, ten einde op die wijze tot de oorzaken der plaats gehad hebbende ongelukken op te klimmen; dat de uitkomst van dat onderzoek, hetwelk zich ook over den Rijnspoorweg zal uitstrekken, hem nog niet is medegedeeld, maar dat, zoodra dat verslag ter zijner kennis zal zijn gebragt, het openbaar gemaakt, en daaruit aanleiding genomen zal worden om, met of zonder wettelijke magtiging, te komen tot maatregelen die in het belang der zaak zullen vereischt worden.

— Het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van de Staatsuitgaven voor het jaar 1853, betreffende het *departement van justitie*, is in de afdeelingen onderzocht, en de rapporteurs hebben elkander medegedeeld wat aldaar is aangemerkt, behandeld en verlangd. Onder bijvoeging hunner eigene opmerkingen, hebben zij verder, overeenkomstig de bepalingen van het reglement van orde, de punten vastgesteld, welke in dit voorloopig verslag zijn opgenomen.

Vrij algemeen is men van oordeel geweest, dat vele opmerkingen, welke in gewone gevallen bij de behandeling van dit hoofdstuk der Staatsbegrooting niet achterwege zouden blijven, en of tot gewigtige bedenkingen, of het uiten van menigen wensch aanleiding zouden geven, thans minder gepast moesten schijnen. De minister van justitie toch, die eerst onlangs aan het hoofd van dit departement van algemeen bestuur werd geplaatst, kan nog niet den tijd hebben gevonden, om reeds aan de vertegenwoordiging de vruchten te doen kennen van zijn arbeid aan zoo vele onderwerpen, welke tot zijnen bijzonderen werkkring behooren, en welker opsomming sedert een groot aantal jaren, bij het onderzoek der begrootingswetten en bij andere gelegenheden, pleegt te geschieden. Zal de commissie van rapporteurs om die reden in geene ontwikkeling treden van hetgeen onder gewone omstandigheden van den minister van justitie verlangd zou mogen worden, zoo wil zij echter, geheel in overeenstemming met hetgeen in de afdeelingen is behandeld, den wensch niet onderdrukken dat de wetten, in het 5de add. art. der grondwet opgenoemd, voor zoo ver die dit departement van algemeen bestuur betreffen, spoedig mogen worden voorgedragen. Zij meent in billijkheid te mogen verwachten, dat die wensch weldra zal worden vervuld. De grond daarvoor vindt zij niet alleen in de hooge belangrijkheid van die onderwerpen, of in den voorrang dien de grondwet daaraan heeft toegekend, maar ook in hetgeen reeds bij de wetgevende magt is voorgevallen. De bouwstoffen toch tot het ontwerpen der wetten betreffende de verantwoordelijkheid der ministers, de nieuwe regterlijke inrigting en tot uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering behoeven niet meer bijeen gebragt te worden. Na de behandeling der voordragten, welke het gouvernement vroeger te dien aanzien reeds had ingezonden, schijnt de moeijelijkheid der taak thans grootendeels te bestaan in het doen eener keuze, of in het bepalen van het stelsel dat men zal volgen, en de commissie van rapporteurs vleit zich dan ook, dat de minister van justitie zich onbezwaard zal gevoelen om der Kamer in dit opzigt de meest geruststellende verzekering te geven.

— Bij besluit van den 17den October jl., n°. 46, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen in deze provincie: tot leden van het bestuur van den polder van der Eigen, mr. *J. B. H. van de Mortel* en *R. van Nistelrooij*; tot heemraden van den Zuidhollandschen polder onder Dussen, *A. B. van de Koppel* en *H. van Kooten*.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den October 1852, n°. 67, zijn benoemd: tot commies der eerste klasse bij de posterijen, de heer *J. T. Wijkers*, thans commies der tweede klasse; tot commiesen der tweede klasse, de heeren: *J. A. Hinsbeek* en *P. J. A. de Fremery*, thans commies der derde klasse; tot commiesen der derde klasse, de heeren: *J. Bakker* Jzn., thans directeur van het postkantoor te Monnikendam, en *M. graaf van Limburg Stirum*, thans surnumerair bij de administratie der posterijen; tot directeur van het postkantoor te Monnikendam, de heer *W. Juta*, wonende te Zalt-Bommel, en tot surnumerair bij de administratie der posterijen de heer *J. W. Konig*, wonende te Eindhoven.

— Uit eene door den Minister van Financiën, voorloopig belast met het bestuur van het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., aangeboden nominatie, tot vervulling der predikantsplaats in de Hervormde gemeente van Chaam, zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 10den October 1852, n°. 65, benoemd den heer *A. Dekkers*, predikant te Bloemendaal.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft, bij missive van den 7 dezer, aan de gewestelijke besturen te kennen gegeven, dat hij, ten einde steeds een zoo volledig mogelijk overzigt te bekomen van de uitbreiding der openbare werken van algemeen of bijzonder belang, jaarlijks vóór den 1 Dec., een staat wenscht te ontvangen van de belangrijkste werken, door de provincie, gemeente, waterschapsbesturen, bijzondere vereenigingen in het dan bijna afgeloopen jaar gemaakt, waaronder ook moeten worden begrepen de meer gewigtige verbeteringen van bestaande werken.

— Z. M. de Koning heeft dezer dagen weder onderscheiden leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ten diner genoodigd. Men verzekert, dat al de leden achtervolgens bij Z. M. zullen worden verzocht.

— Z. M. heeft bepaald, dat, ter vereering van de nagedachtenis en uitstekende verdiensten van den hertog *van Wellington*, Prins *van Waterloo*, bekleed met de waardigheid van veldmaarschalk, door het Nederlandsche leger, gedurende drie dagen, rouw zal worden gedragen, aanvang nemende met den dag der plegtige ter aardebestelling van zijn stoffelijk overschot.

— Men wil weten, dat dezer dagen het daarstellen der spoorweglijn van Rotterdam, over Gouda naar Utrecht, met al hetgene daartoe behoort, bij onderhandsche aanbesteding, is opgedragen aan een Engelschman voor $3^1/_2$ millioen gulden.

— Naar men verneemt maken de ingenieurs *Conrad* en *van der Kun* deel uit van de dezer dagen benoemde commissie tot opneming van het terrein van den Hollandschen ijzeren spoorweg. De heer *Conrad*, directeur van gezegden spoorweg, fungeert tevens, krachtens eene vroeger verkregen aanstelling, als inspecteur van Rijkswegen over gemelden weg.

— Voor de arrond.-regtbank te Tiel is thans eene belangrijke regtszaak aanhangig in zake van het bestuur der domeinen tegen het gemeentebestuur van Haaften en de commissie van ingezetenen uit Tuil, belast met het beheer der aldaar bestaande *vicarygoederen*. Het bestuur der domeinen beweert uitsluitend bevoegd te zijn om het beheer over alle vicarygoederen te voeren en vordert op dien grond van de commissie, die thans dat beheer heeft, overgifte daarvan met rekening en verantwoording. De gedaagde commissie heeft dien eisch bestreden, op grond, dat vicarygoederen in den regel niet zijn eigendommen van, noch beheerd worden door den staat; dat de commissie krachtens de bestaande wetten in het bezit is van het beheer dier goederen, dat zij in geen geval rekenpligtig is aan het bestuur der domeinen en dat de regtsvordering in ieder geval is verjaard. In de teregtzitting van den 15den concludeerde het openbaar ministerie tot toewijzing van den eisch van het bestuur der domeinen. Voor het eischend bestuur heeft het woord gevoerd Mr. *J. W. Schiff*; voor de gedaagden Mr. *W. F. C. van Lidth de Jeude*.

— Te Vlissingen is verleden donderdag de heer *Verniers van der Loeff*, sedert 1 October gepensioneerd luitenant-kolonel der artillerie ter dier stede, na eene kortstondige ongesteldheid, overleden en op eene eenvoudige wijze door de vrijmetselaars-loge *l'Asile de l'Orient* ter aarde besteld.

— Uit Gorinchem schrijft men van den 18 October:

» Heden heeft ten huize van den heer *C. Smits* alhier, plaats gehad het onderzoeken en beproeven van een *handkarnmolen* volgens Amerikaansch model, hetwelk ten vorigen jare op de Londensche Wereld-Tentoonstelling door den heer Mr. *J. W. Schuurman* gezien, en volgens eene door hem gemaakte schets bij den timmerman *Emck*, alhier nagemaakt is.

» Gemeld werktuig is een vierkant kistje van greinen hout, lang 50 duimen, breed 33 duimen en diep 33 duimen, alles binnenwerks, in het midden van dat kistje draait met eene horizontale beweging eene eikenhouten plank of vlieger, lang nagenoeg 50 duimen en breed ruim 31 duimen voorzien aan weerszijden van 6 opgetimmerde latjes hoog 4 duim; gemelde plank of vlieger draait aan eene spil, die aan den eenen kant voorzien is van een handvat buiten het kistje, waarmede zij in beweging wordt gebragt, het kistje wordt gedekt met een zuiver sluitend deksel dat even in het kistje ingelaten is om te beter te sluiten.

» In het werktuig werden gestort 20 Nederlandsche kannen behoorlijk verdikte en verzuurde koemelk, geschikt om gekarnd te worden, en daarbij werd eene kleine hoeveelheid warm water gevoegd.

» Het deksel er op geplaatst en met karnen of liever ronddraaijen der plank of vlieger aangevangen zijnde, is daarmede gedurende 16 minuten voortgevaren en heeft men toen bevonden dat de boter behoorlijk was afgekarnd.

» Nadat de boter van de karnemelk was afgeschept en de melkdeelen er uitgeperst, is gebleken dat de 20 Nederlandsche kannen melk hebben opgeleverd $8^1/_2$ ons boter, welke door de aanwezigen geproefd en van goede hoedanigheid bevonden is.

» Deze proefneming geschiedde in tegenwoordigheid van drie deskundige bouwlieden, door het Bestuur der Afdeeling de Vijf Heeren Landen, de Alblasserwaard en het land van Arkel, beoosten de Zouwe der Hollandsche Maatschappij van landbouw daartoe uitgenoodigd. Zij voldeed aan aller verwachting, en het bleek dat het bedoelde werktuig zich in alle opzigten aanbeveelt, zoowel door zijne bijzondere eenvoudigheid als door de kortheid van tijd voor de bewerking vereischt en door de groote hoeveelheid boter die verkregen werd, zijnde dan ook dadelijk door een der aanwezige bouwlieden besloten om, naar dat model, een karnmolen van eene eenigzins grootere soort te laten maken, ten einde die in zijn bedrijf te gebruiken.

— Uit Assen schrijft men van den 15den October:

» De vrees, die men hier eerst koesterde, alsof de prijzen der aardappelen zoo hoog zouden zijn, als het eerste jaar van de ziekte, ten aanzien de aardappelen, is echter gelukkig geweken, doordien gisteren ter markt buitengewoon veel aardappelen aangebragt zijn, die slechts voor ƒ 1.50 à ƒ 2 per Ned. mud verkocht zijn.

— Te Druten heeft den 18den dezer eene vreeselijke brand gewoed, die vier huizen en een pakhuis in een oogenblik in de asch legde. De belendende gebouwen en pakhuizen zijn door de activiteit der spuitgasten en menschenvrienden bevrijd gebleven.

— Per Overlandpost zijn berigten uit Batavia, tot 23 Augustus ontvangen: Z. Exc. de Gouverneur-Generaal heeft, van den 19 Julij tot den 7den

Augustus, vergezeld van mevrouw *Duymaer van Twist* en gevolg, eene reis gedaan door de residentie Preanger-Regentschappen en de adsistent-residentie Krawang.

Door Z. Exc. zijn, o. a., benoemd: tot adsistent-resident van Ledok (residentie Bagleen) *A. L. van Blommesteyn*, en tot adsistent-resident van Madja-Lengka (residentie Cheribon) *J. W. F. Hardy*.

Bij besluit van den 25 Julij, heeft Z. Exc. bepaald, dat van Gouvernementswege zullen worden uitgegeven promessen, ieder groot *f* 500, betaalbaar 12 maanden na de dagteekening der uitgifte, en rentende $^{1}/_{2}$ per cent 's maands. Van deze promessen zal worden aangemaakt tot een bedrag van 3 millioen gulden, doch vooreerst niet meer dan tot een bedrag van 1 millioen worden uitgegeven.

Bij besluit van den 31 Augustus is, voor den tijd van één jaar, ten aanzien van de voor den grooten handel opengestelde havens van Palembang en Moeara Kompeh, buiten werking gesteld art. 2 der publicatie van den 19 September, zijnde mitsdien gedurende dat tijdvak voor die havens van toepassing verklaard het reglement op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en buskruid.

Nadat in den namiddag van den 23 Julij, bij den schout-bij-nacht, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oostindië en inspecteur der marine, berigt was ingekomen, afkomstig van het binnengekomen Nederlandsch schip *Banka*, nopens het stranden van een schip (de *Johan Jacob*) op het westelijke rif van Prinsen-Eiland (ingang van straat Sunda), is den volgenden morgen Zr. Ms. stoomschip *Merapi*, onder bevel van den kapt.-luit. ter zee *H. J. van Maldeghem*, op zijnen last, naar de plaats van het ongeval vertrokken, ten einde de noodige hulp te verleenen. Die maatregel werd door den bevelhebber van het stoomschip met zoo veel spoed en ijver uitgevoerd, dat hij, na twee etmalen, in den morgen van den 26, reeds is teruggekeerd, en dat zijne pogingen met eenen gelukkigen uitslag zijn bekroond geworden: De 16 personen, welke van de 25, die zich tijdens het ongeluk aan boord bevonden, behouden bleven, zijn bij aankomst ter reede van Batavia, met de *Merapi* dadelijk aan boord van Zr. Ms. korvet *Boreas* ter verpleging opgenomen en van kleedingstukken voorzien.

Blijkens een openbaar gemaakt overzigt van den stand van het rijstgewas in de residentie Pekalongan, op ultimo Junij, is die, hoezeer niet verontrustend, evenwel niet gunstig te noemen, zoodat men voor eene stijging der rijstprijzen beducht was.

Uit het Palembangsche luiden de berigten bij voortduring gunstig. Na het gevecht bij Bengkoe, is de geheele bevolking, welke zich in de koeboesche landen den muiteling *Dragam* aanhing, naar hare doessons teruggekeerd, waartoe ook zal hebben bijgedragen de dood van *Dragam*, ten gevolge zijner verwonding door een stuk van een granaat; slechts enkelen ontbraken, die men vooronderstelde, gewond of gesneuveld te zijn. Aan den invloed van *Dragam* was het toe te schrijven, dat twee doessons, in de marga Soengie Kroh, plotseling weigerden de landrenten te voldoen. Nadat echter, op last van den resident van Palembang, de tommongong *Astra di Radja*, adsistent voor de inlandsche zaken, zich in commissie derwaarts had begeven, gedekt met 20 pradjoerits en het detachement onder den 1sten luitenant *Prager*, tot Gatja-Mattie was opgerukt, zijn de landrenten aangezuiverd en de zaken geschikt. De geheele bevolking van de Lintang Kirie heeft zich onderworpen; radja *Tiang Alam* heeft met den broeder van den pangerang van Soeboe Poeding hevigen twist gehad, ten gevolge waarvan hij door dezen is aangevallen en naar Sawah moest vlugten, alwaar hij ernstig ziek moet zijn. Met uitzondering van het district Moelak Oeloe, was alles rustig. De detachementen, nog boven het gewone garnisoen aanwezig, waren van Moeara-doea en Pendangdoelang Enim naar Palembang en Lahat teruggekeerd. — De rijst was zoo goedkoop, als zij in jaren niet geweest is; kostende de pikol gewone soort slechts *f* 2.66 zilveren munt. In ongeveer 40 dagen waren uit de binnenlanden p. m. 4000 pikols rijst afgekomen.

Naar aanleiding der benoeming van den heer *D. A. Varkevisser*, resident van Pasoeroewan, tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw, was te Pasoeroewan een luisterrijk feest gevierd.

— In de zeven eerste maanden van 1852 heeft de zuivere ontvangst wegens ink. en uitg. regten op Java en Madura bedragen *f* 3,488,459,38; dat is *f* 70,375.53 minder dan in die maanden van 1851, doch *f* 709,058,87 meer dan in die maanden van 1850.

Het alhier gevestigd Harmonie-Gezelschap, onder de zinspreuk: *Vlijt en Volharding*, hetwelk, gedurende een reeds vijftienjarig bestaan getoond heeft aan zijne leus getrouw te zijn, en zich door onvermoeiden ijver in de toonkunst poogt te volmaken, vierde ll. Vrijdag en Zondag, in de bovenzaal van het lokaal *Het Gouden Kruis*, gedachtenis van zijne vijftienjarige stichting: Vrijdag met eene *Soirée musicale*, waar echt kunstgenot werd gesmaakt, en Zondag met een groot souper, waar broederlijke vriendschap en vrolijkheid voorzaten.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 18 October.

TARWE en ROGGE met vaste prijzen en weinig handel; verkocht van Tarwe: 129 ℔ Königsberg. *f* 300; 126 ℔ Nieuwe Groninger *f* 240; 128 ℔ Jarige Vriesche *f* 260; 126 ℔ dito *f* 228, 235; 123 ℔ N. dito *f* 230.

Van ROGGE: 124 ℔ Fransch Vlaams *f* 220; 122 ℔ Pruiss. *f* 210; 117 ℔ N. Arch. *f* 185; 119 ℔ Gedroogde *f* 180.

GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 58 P. vl.; in Sept. eerstk. 59 P. vl.; in Oct. eerstk. 55 P. vl.; in Nov. eerstk. $55^{1}/_{2}$ P. vl.; in Decemb. eerstk. $56^{1}/_{2}$ P. vl.; in April eerstk. $58^{1}/_{2}$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 33; Vlieg. *f* 32; 1 Nov. eerstk. *f* $31^{3}/_{8}$ à $^{1}/_{2}$; 1 Dec. eerstk. *f* $32^{1}/_{2}$ à $^{1}/_{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $34^{1}/_{4}$; 1 Sept. eerstk. *f* $34^{3}/_{4}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $31^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $30^{1}/_{4}$; 1 Nov. eerstk. *f* 30; 1 Maart, April en Mei eerstk. *f* $29^{1}/_{2}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40; Vlieg. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 70 à 74. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $8^{1}/_{2}$ à *f* $10^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 19. OCTOBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 0,00	tot *f* 9,90.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 7,00	» » 7,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 5,50.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,60.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,26^{1}/_{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,70.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 2,95.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,20.
Het 1000 Doof Hout		» 1,65.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,50.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19 *October*) was genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $63^{15}/_{16}$, $^{15}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. $76^{11}/_{16}$; 4 pCt. $95^{9}/_{16}$, $^{11}/_{16}$, $^{9}/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $95^{1}/_{8}$; Amort.-Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. 95; Haarlemmermeer $102^{3}/_{4}$; Aand. Rijn-Spoorw. $101^{3}/_{4}$; Aand. Holl. Spoorw. 85; Oblig. $4^{1}/_{2}$ pCt. 102; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $52^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; Fr. Oblig. 3 pCt. 76, $^{1}/_{4}$, 76; Spanje Onbep. St. 1 pCt. $25^{3}/_{4}$, $^{15}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; dito 3 pCt. $50^{1}/_{4}$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $46^{5}/_{16}$, $^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; Coupons Bewijzen $3^{7}/_{16}$; Amort. Schuld $6^{3}/_{16}$, $^{1}/_{8}$; Portugezen te Londen 5 pCt. $41^{15}/_{16}$, $42^{1}/_{8}$, 42; 4 pCt. $38^{9}/_{16}$, $^{11}/_{16}$, $^{9}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 108; dito $4^{1}/_{2}$ pCt. $102^{1}/_{2}$; 4 pCt. bij *Hope* $91^{1}/_{2}$; dito bij *Stieglitz* $91^{1}/_{16}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $71^{1}/_{4}$, $^{3}/_{8}$; Polen Certif. 4 pCt. $85^{5}/_{8}$, $^{11}/_{16}$; Aand. met Loten $126^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; Oostenrijk Metalliek $78^{3}/_{16}$, $^{5}/_{16}$; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. $40^{7}/_{8}$, $^{11}/_{16}$; Nieuwe 5 pCt. $90^{5}/_{8}$, $^{3}/_{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.